

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร (Executive Summary)

แผนงานวิจัย การเพิ่มมูลค่าแก้วสุเหลื่อใช้ทางการเกษตรจากมะพร้าว ด้วยแนวคิด ของเสียเหลือศูนย์

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสภาวะการณ์โลกปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมสูง สาเหตุจากการความก้าวหน้าเทคโนโลยีและอุตสาหกรรม ทำให้เกิดความสูญเสียทางธรรมชาติ เช่น การตัดไม้ทำลายพื้นที่ป่า อุณหภูมิของโลกสูงขึ้น ปริมาณของเหลือทิ้งจากการเกษตรและอุตสาหกรรม ยากต่อการกำจัด ก่อให้เกิดมลพิษในด้านต่าง ๆ

แนวคิดของเสียเหลือศูนย์หรือ Zero waste หมายถึงการออกแบบและการจัดการผลิตภัณฑ์ รวมทั้งกระบวนการอย่างเป็นระบบ เป็นการหมุนเวียนทรัพยากรกลับมาใช้ใหม่ เพื่อลดปริมาณของเสีย (waste) ที่ส่งไปกำจัดให้มีปริมาณน้อยที่สุด (Zaman และคณะ, 2011) เป็นปรัชญาที่ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดเนื่องจากในปัจจุบันมีข้อจำกัดด้านพื้นที่สำหรับกำจัดของเสีย และค่าใช้จ่ายในการกำจัดที่ค่อนข้างสูง

จังหวัดสมุทรสงครามเป็นจังหวัดที่มีขนาดเล็ก อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร 65 กิโลเมตร พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม มียุทธศาสตร์ในพัฒนาจังหวัดคือ สร้างเสริมและพัฒนาฐานภูมิปัญญาพื้นบ้านให้เข้มแข็งเกิดความเป็นเครือข่ายวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นศูนย์กลางการพักผ่อนและการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ รวมทั้งส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกให้ชาวสมุทรสงครามรักถิ่นกำเนิด อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จากการวิเคราะห์แผนพัฒนาจังหวัดสมุทรสงคราม พ.ศ.2557-2560พื้นที่ของจังหวัดสมุทรสงคราม จะมีแหล่งเกษตรกรรมซึ่งผลิตผลไม้ ได้แก่ มะพร้าว ส้มโอ ลิ้นจี่ กล้วย ฯลฯ การทำนาข้าว การทำนาเกลือสมุทร การทำประมง การเพาะเลี้ยงตามธรรมชาติ ที่สามารถผลิตเพื่อการบริโภคภายในและส่งออกได้ถือเป็นองค์ประกอบหลักที่สำคัญในการส่งเสริมการเกษตรและการส่งออกต่างประเทศประชาชนยังดำรงวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม ไม่ว่าจะเป็นอาชีพการทำสวนผักผลไม้ การเคี้ยวน้ำตาลมะพร้าว ซึ่งสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมได้เป็นอย่างดี ตามนโยบายของรัฐบาลในการสร้างความมั่นคงด้านอาหาร การคุ้มครองและฟื้นฟูพื้นที่อนุรักษ์ที่มีความสำคัญเชิงระบบนิเวศเพื่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ แต่มีจุดอ่อนคือยังขาดการบูรณาการภาคส่วนต่างๆ อาทิ ภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตรกรรมและภาคการท่องเที่ยวอย่างสมดุล มีปัญหาสถานะสิ่งแวดล้อมและการจัดการมลพิษด้านสิ่งแวดล้อมที่ยังขาดความชัดเจน

จากการลงสำรวจปัญหาและความต้องการของชุมชน อำเภอเมือง อำเภออัมพวา และอำเภอบางคนทีโดยสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในปี 2556 พบว่าประชาชนในจังหวัดสมุทรสงคราม มีปัญหาของการปลูกมะพร้าวที่ได้รับผลกระทบจากศัตรูพืชปัญหาต้นทุนการผลิตน้ำตาลมะพร้าว ปัญหาขยะการเกษตรจากสวนมะพร้าวเช่น เปลือกและกะลามะพร้าวที่เหลือทิ้งเป็นจำนวนมาก